

اقتدار یا استقلال پولی؟

اصغر ابوالحسنی هستیانی، قائم‌مقام بانک مرکزی می‌گوید: فعلاً تصمیمی برای تغییر نرخ سود سپرده‌ها گرفته نشده و بانک‌هایی که نرخ سود بالا پرداخت می‌کنند، هز بنه‌های خود را بالای‌می‌برند.ظاهراً که مرغ بانک مرکزی یک پاو همچنان اصرار دارد که با منطق اقتدار پولی و نظارتی جلوی رفتار بانک‌ها در جذب سپرده‌ها با نرخ بالاتر از ۱۵ درصد را بگیرد. این در حالی است که وقتی صحبت از استقلال بانک مرکزی می‌شود، منطق ایجاب می‌کند بانک مرکزی قدرت استفاده از ابزارهای پولی را داشته باشد. راستی آیا قائم‌مقام بانک مرکزی معتقد است که سال‌ها سرکوب پولی مطلوب بوده که همچنان بر آن اصرار می‌ورزد؟ فلسفه اینکه به بانک‌های مرکزی اجازه انحصاری ضرب سکه و چاپ پول داده شده، این است که از این حق انحصاری خود به‌نحوی استفاده کنند که در عمل بتوانند به هدف حفظ ارزش پول برسند. بانک مرکزی می‌تواند از این وظیفه قانونی‌اش چشم‌پوشی کند و خود را در مقام بانک‌دار محض دولت‌هاصیانت کند و سپرده‌گذاران بانکی را در مقابل تورم تنها بگذارد. بدیهی است که سپرده‌گذاران وقتی ببینند بازنده تورم هستند، تصمیم به کاهش سپرده‌هایشان می‌گیرند.

پیشنهاد حسابی به دولت

■ **خبر:** روسای اتاق‌های بازرگانی، اصناف و تعاون ایران با ارسال نامه‌ای از دولت سیزدهم خواستند در مسیر جبران کم‌و کاستی‌های گذشته و بهبود روند تجارت کشور، به پیشنهادها و نظرات اتاق‌های سه‌گانه به‌عنوان بخش خصوصی و غیردولتی اقتصاد ایران توجه کند و در مسیر تک‌نرخی کردن ارز گام بردارد.

■ **نقد:** یک سال از عمر دولت گذشته و حذف ارز ترجیحی در قالب طرح مردمی‌سازی یا رانه‌ها با موفقیت اجرا شده است. در این میان همچنان ارز چندنرخی به‌عنوان یک آسیب بزرگ، گریبانگیر اقتصاد ایران است و دولت برای صلاح و مصلحت خود و آینده اقتصاد کشور باید برای رفع این آسیب نیز تدابیر ویژه ببیند.شود. روسای اتاق‌های سه‌گانه، نمایندگان بخش‌های کلان اقتصاد غیردولتی ایران هستند و وجه‌بمنظر آنها در مورد ارز تک‌نرخی به‌طور خاص و سایر موارد اقتصادی به‌طور عام می‌تواند راهی به‌سوی رستگاری اقتصاد کشور باشد.

اقتصاد

پروازهای اربعین زیر سایه بدقولی

اولین روز فروش بلیت هواپیما به زائران حسینی با هنگ‌کردن سامانه‌ها و بسته‌شدن دفاتر ایرلاین‌ها همراه بود

امسال هم فرایند فروش بلیت هواپیما به زائران اربعین با حواشی جدی مواجه شد و وزارت راه و شهرسازی که همه تمرکز خود را بر کنترل قیمت بلیت گذاشته بود، نتوانست مسیر آسان و بی‌دغدغ‌ای برای فروش بلیست هواپیما به زائران حسینی ایجاد کند.

به گزارش همشهری، دیروز، طبق اعلام قبلی، فروش بلیست پروازهای رقت‌وبرگشت اربعین به زائران آغاز شد اما از همان ابتدا، ضمن اینکه این بلیت‌ها در سایت شرکت‌های هواپیمایی ناموجود بود، فروش حضوری بلیت در دفاتر شرکت‌های هواپیمایی نیز خوب پیش نرفت و طبق گزارش رسانه‌ها، دفتر ایران‌یر به‌عنوان بزرگ‌ترین ایرلاین کشور که تحت مدیریت دولت است، به روی زائران بسته شد.

نرخ مصوب برای بلیت اربعین

فروش اینترنتی بلیت پروازهای اربعین بر اساس مصوبه ستاد مرکزی اربعین از ساعت ۸صبح دیروز (شنبه ۱۲ شهریور) آغاز شد. قیمت بلیت رقت‌وبرگشت اربعین از فرودگاه‌های مشهد، کرمان، یزد و زاهدان به نجف و بغداد و بالعکس به‌صورت دوطرفه ۷میلیون و ۰۰ هزار تومان برای هر نفر و در سایر فرودگاه‌های کشور ۶میلیون تومان تعیین شده است و طبق ابلاغیه سازمان هواپیمایی کشوری در بازه زمانی ۱۵ شهریور تا ۲۰ شهریور امسال، ایرلاین‌ها مکلف هستند بلیت این مسیرهای پروازی را در چارچوب همین نرخ‌ها بفروشند. البته این قیمت‌گذاری صرفاً برای شرکت‌های هواپیمایی داخلی است و شرکت‌های العراقیه و فلدی بغداد که از سوخت گران‌تری استفاده می‌کنند و از تخفیفات وزارت راه بی‌بهره هستند، بلیت‌های خود را حدود ۹میلیون تومان می‌فروشند. همچنین براساس ابلاغ وزیر راه و شهرسازی و سازمان هواپیمایی کشوری به شرکت‌های هواپیمایی، فروش بلیت چار‌تری در این ایام ممنوع است.

تکرار مشکلات خرید بلیت اربعین

قیمت‌گذاری بلیت‌های اربعین یکی از چالش‌های هرساله در این حوزه بوده که امسال نیز در ابتدای امر با مخالفت ایرلاین‌ها مواجه شده بود؛ اما قرار شد با اعمال برخی تخفیف‌ها و مشوق‌ها در هزینه

مشکل اساسی در فروش بلیت

طبق تاکید سازمان هواپیمایی کشوری، فروش بلیت پروازهای اربعین فقط از طریق سایت شرکت‌های هواپیمایی و دفاتر مرکزی آنها خواهد بود و آژانس‌ها و اپلیکیشن‌ها مشارکتی در عرضه قیمت بلیت، از بازار سیاه خبری نشده، اما به‌دلیل عدم تناسب میان عرضه و تقاضا و همچنین نقص زیرساخت‌های فروش بلیت، عملاً تقاضیان با کمیابی بلیت مواجه هستند. طبق گزارش رسانه‌ها، وب‌سایت آن دست‌ه از شرکت‌های هواپیمایی که برای فروش پروازهای اربعین اعلام آمادگی کرده‌اند، «ناموجود» بودن بلیت برای روزهای ۱۵ تا ۲۰ شهریور را اعلام می‌کنند و در برخی وب‌سایت‌های فروش اینترنتی، بلیت یک‌طرفه پروازهای اربعین با قیمت ۶میلیون تومان به فروش می‌رسد که ۱۰۰ درصد بالاتر و کاملاً برخلاف نرخ‌نامه ابلاغی سازمان هواپیمایی کشوری است. نکته دیگر هم اینکه برخی ایرلاین‌ها علاوه بر اینکه بلیت پروازهای اربعین در بازه زمانی ۱۵ تا ۲۰ شهریور را بالاتر از نرخ مصوب (۶میلیون تومان رقت‌وبرگشت) عرضه می‌کنند، فروش چار‌تری را هم باوجود ممنوعیت در دستور کار قرار داده‌اند. به‌عبارت‌دیگر، امسال نیز زائران اربعین با همان مشکلاتی مواجه هستند که در سال‌های قبل مواجه بودند.

شرکت‌های هواپیمایی هم‌زمان با افزایش تقاضا حکایت داشت. این در حالی است که یک کارشناس حمل‌ونقل هوایی به فارس گفته است: فروش بلیت به‌صورت غیرمتمرکز و از طریق تارنمای اینترنتی شرکت‌ها، موجب سردرگمی متقاضیان و بروز اختلال در سایت می‌شود و متقاضی سفر برای خرید بلیت پرواز اربعین باید به جای استفاده از یک موتور جست‌وجو، به تارنمای همه ایرلاین‌ها مراجعه کند که نتیجه آن اختلال سایت‌ها و تا‌کامی زائران خواهد بود. به عقیده این کارشناس حمل‌ونقل هوایی، بهتر بود فروش بلیت پروازهای اربعین از طریق موتورهای جست‌وجوگر انجام می‌شد. فروش یک‌طرفه بلیت هم به‌دلیل مشکل‌سازی در پروازهای برگشت، کلاً از دستور کار خارج می‌شد. این‌سوزی دیگر، نباید فراموش کرد که حمل‌ونقل هوایی حداکثر می‌تواند ۱۰۰هزار تقاضا را برای پروازهای اربعین پوشش دهد و در این شرایط با توجه به برآورد حدود هشتاد میلیون نفری زائران اربعین، طبیعی است که اگر ۱۰ درصد زائران خواستار سفر با هواپیما باشند، کل ظرفیت پر شود؛ از این‌رو، رفع مشکل پروازهای اربعین که همه‌ساله تکرار می‌شود، منوط به این است که ظرفیت پروازهای اربعین به حدی افزایش پیدا کند که تناسب عرضه و تقاضا حفظ شود.

مهر تأیید بر رشد ۵برابری وصول پول نفت

گزارش بازوی نظارتی مجلس نشان می‌دهد که میزان وصول صادرات نفت خام و میعانات گازی و خالص گاز صادراتی نسبت به ۴ماه نخست سال گذشته ۴۸۱درصد رشد کرده است

نفت

دیوان محاسبات بر رشد ۵برابری وصول درآمدهای نفتی در ۴ماه نخست امسال، مهر تأیید زد. بازوی نظارتی مجلس اعلام کرد؛ میزان وصول حاصل از صادرات نفت خام و میعانات گازی و خالص گاز صادراتی نسبت به ۴ماه نخست سال گذشته ۴۸۱درصد رشد کرده و به ۶۶هزار میلیارد تومان رسیده است. به گزارش همشهری، رشد درآمدهای نفتی در این مدت درحالی رخ داده که در ۴ماه نخست سال گذشته این مبلغ ۱۱ هزار میلیارد تومان بوده است. در قانون بودجه سال جاری، سقف منابع حاصل از ارزش صادرات نفت خام، میعانات گازی و خالص صادرات گاز ۴۸۴هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان برآورد شده است و چنانچه منابع دولت از این محل کمتر باشد، دولت اجازه دارد نسبت به تأمین کسری خود از منابع حساب ذخیره ارزی اقدام کند. به این ترتیب در ۴ماه نخست امسال دولت موفق به کسب ۱۲۴درصد از کل در آمد ناشی از صادرات نفت خام، میعانات گازی و صادرات گاز شده است و باید دید دولت تا پایان امسال موفق به تحقق صددرصدی درآمدهای نفتی می‌شود یا نه؟

این گزارش می‌افزاید: دلیل اصلی رشد درآمدهای نفتی ناشی از ۲عامل بوده، نخست رشد قیمت جهانی نفت و فروش نفت و فرآورده‌های نفتی و دوم افزایش چشمگیر نرخ تبدیل دلارهای نفتی به ریال در بودجه سال ۱۴۰۱ نسبت به سال گذشته. براساس اعلام بازوی نظارتی مجلس بر سند دخل و خرج سالانه کشور، درآمدهای مالیاتی در ۴ماه اول سال جاری ۸۱درصد مبلغ مصوب این بازه زمانی بوده و مجموع درآمدهای مالیاتی نیز تا تیرماه سال ۱۴۰۱ نسبت به دوره مشابه سال گذشته رشد ۶۹درصدی را نشان می‌دهد و از ۹۱هزار میلیارد تومان به ۱۵۴ هزار میلیارد تومان رسیده است. دیوان محاسبات می‌گوید: تعداد دستگاه‌های صورتحساب نداده در ۴ماه اول سال ۱۴۰۱ نسبت به دوره مشابه سال گذشته با کاهش ۱۰۷درصدی همراه بوده و از ۲۱۸دستگاه به ۱۰۷دستگاه کاهش یافته که از بهبود وضعیت ارائه صورتحساب‌های ماهانه دستگاه‌های اجرایی تحت رسیدگی در بی انتشار نتایج گزارش‌های نظارت مستمر ۲ ماهه و پیگیری‌های مستمر خزانه داری کل کشور و دیوان محاسبات حکایت دارد.

این گزارش می‌افزاید: به‌رغم تکلیف قانون بودجه امسال در خصوص واگذاری سهام شرکت‌های دولتی، هیچ‌گونه واگذاری در ۴ماه منتهی به تیرماه سال‌جاری صورت نگرفته است. افزون بر این درخصوص فروش اموال و دارایی‌های مازاد دولت نیز به‌رغم پیش‌بینی مبلغ ۲۳هزار میلیارد تومان و صدور تعداد ۳۶قلمر مصوبه وزارت اقتصاد مبنی بر الزام به فروش ۹مورد از اموال طی بازه زمانی موضوع این گزارش، صرفاً مبلغ ۵۸میلیارد تومان وصول شده که این مبلغ کمتر از یک‌درصد مبلغ پیش‌بینی شده ۴ماه نخست سال جاری است. براساس اعلام دیوان محاسبات کشور، در ۴ماه ابتدای سال جاری، از میان ۶۷حکم‌فی طبق قانون می‌بایست تا پایان خردادماه برای آنها تصویب نامه، دستورالعمل، سازو کار اجرایی، ترتیبات اجرایی و یا شیوه‌نامه تهیه و تصویب می‌شد، فقط ۱۷مورد یعنی ۲۵درصد اجرایی شده و در ۵۰مورد دیگر احکام تصویب نشده‌است. ابلاغ نشدن به موقع این‌نامه‌ها، موجب اجرائ نشدن احکام قانون بودجه، کاهش وصول درآمدها و در نهایت محقق نشدن هدف قانونگذار می‌شود.

مجمع خبررسانی

آگهی مناقصه عمومی(نوبت دوم)
(آگهی شماره ۰۶ – ۱۴۰۱)
مجمع صنعتی راجشیمی درنظر دارد
تعدادی از تکنیکال سموم آفت کش های نباتی مورد نیاز خود را از طریق مناقصه عمومی خریداری نماید.
از تأمین کنندگان واجد شرایط دعوت به عمل می آید حداکثر ظرف مدت ده روز (به جز روزهای تعطیل) از تاریخ چاپ آگهی ، از ساعت ۸ صبح الی ۱۵ با ارائه معرفی نامه و کارت شناسایی معتبر جهت دریافت اسناد مناقصه، تکمیل و عودت آن به آدرس: **تهران ، چهارراه ملارد، بعد از روستای بیدگنه، مجمع صنعتی راجشیمی** مراجعه نمایند.
جهت کسب اطلاعات بیشتر باشماره های **۰۲۱-۶۳۴۷۰۸۲۴** تماس حاصل نمایند.
هزینه چاپ آگهی برعهده برنده مناقصه می باشد

همیشه خبری

پس اندازها آماده خروج از بانک‌ها

طبق گزارش بانک مرکزی سهم پول از نقدینگی به ۲۲/۵درصد رسید

پایه پولی در پایان تیرماه امسال نسبت به تیرماه سال گذشته ۶۲٫۲درصد و نسبت به اسفندماه پارسال ۵۸٫۱درصد رشد کرد. حجم نقدینگی هم در پایان تیر ۱۰۴۰۱بارشدی ۲۷٫۴درصدی نسبت به تیر سال گذشته و ۸٫۶درصدی نسبت به اسفند پارسال به ۵۲۵۰هزار میلیارد تومان رسید. این تازه‌ترین گزارش بانک مرکزی از تغییر در شاخص‌های مهم پولی است. این گزارش نشان می‌دهد سهم پول از نقدینگی به ۲۲٫۵درصد رسیده و سهم شبه‌پول شامل سپرده‌های قرض‌الحسنه و سرمایه‌گذاری نزد بانک‌ها به ۷۷٫۵درصد افت کرده است.

به گزارش همشهری، افزایش تدریجی سهم پول از نقدینگی تکران کننده است و نشان از آماده شدن پس اندازها برای خروج از بانک‌ها و تبدیل به دارایی‌هایی دارد که بازده بالاتری از نرخ تورم را خواهند داشت. براساس اعلام بانک مرکزی پول از نقدینگی در تیرماه امسال نسبت به تیر سال گذشته ۷٫۶درصد و نسبت به اسفند پارسال ۹٫۸درصد رشد کرده و در مقابل شبه‌پول نسبت به تیر سال گذشته ۲۲٫۵درصد و نسبت به اسفند سال گذشته هم ۵٫۸درصد رشد داشته که بیانگر کاهش انگیزه مردم برای پس انداز سرمایه خود در حساب‌های حسنه و سرمایه‌گذاری نزد بانک‌هاست؛ به‌ویژه اینکه ۲۰۸درصد از کل نقدینگی ۲۵۰همیلیارد تومانی در سپرده‌های دیداری یا همان جاری بانک‌ها جاخوش کرده که به‌معنای پول خشاب‌گذاری شده برای شلیک به سمت بازارهای دارایی محور با سرعت نشدنی بالاست.

افزایش شکاف بیسن نرخ سود علی‌الحساب پرداختی به سپرده‌گذاران بانکی با نرخ تورم و عبور آن از مرز ۲۰درصد نسبت به تورم نقطه به نقطه باعث شده تا میل به پس انداز نزد بانک‌ها به‌شدت آسیب ببیند؛ در چنین شرایطی باز هم بانک مرکزی بر حفظ نرخ سود مصوب تأکید دارد و به‌تازگی در اطلاعیه‌ای رسمی اعلام کرده بانک‌ها به نرخ مصوب سود سپرده‌ها پایبند باشند؛ در غیر این صورت مدیران متخلف به هیأت انتظامی بانک‌ها معرفی می‌شوند.

به گزارش همشهری، نرخ سود سپرده‌های کوتاه‌مدت بانک‌ها هم‌اکنون ۱۰درصد و سپرده‌های یک‌ساله هم ۱۵درصد است که این نرخ از سال ۱۳۹۵تاکنون ثابت مانده؛ درحالی‌که نرخ تورم روندی صعودی و تجربه کرده است.

در چنین وضعیتی برخی بانک‌ها با هدف راضی نگه داشتن سپرده‌گذاران خود به جذب سپرده‌ها با نرخ بالای ۲۰درصد اقدام کرده‌اند که هفته پیش بانک مرکزی اعلام کرد حسب بازرسی‌های انجام شده و همچنین گزارش‌های واصله، برخی از بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی، همچنان با توسل به روش‌ها و شیوه‌های مختلف، از نرخ‌های مصوب ابلاغی تخلفی می‌کنند. این در حالی است که سهم سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت بانک‌ها از ۲۸٫۲درصد در اسفند سال گذشته به ۲۷٫۷درصد، سهم سپرده‌های یک‌ساله بانک‌ها از ۲۲٫۱درصد به ۲۰٫۸درصد و سهم سپرده‌های دوساله هم از ۱۹٫۹درصد به ۹٫۲درصد کاهش یافته‌است.

انتقاد یک بانکدار

شبکه بانکی سال‌هاست که از جذب سپرده‌های بلندمدت ۲ساله و بیشتر منع شده و آنها از سال ۱۳۹۲تاکنون حق جذب سپرده‌های سرمایه‌گذاری بالای یک سال را ندارند. به‌تازگی محمدرضا فرزین، رئیس شورای هماهنگی بانک‌های دولتی در سی‌ودومین همایش بانکداری اسلامی در انتقاد از منع بانک‌ها در جذب سپرده‌های بلندمدت اعلام کرد: گفته می‌شود مدت سپرده‌های بانکی بیش از ۲ سال نباشد؛ این در حالی است که مدت زمان بازپرداخت تسهیلات عموماً ۱۵ تا ۲۰ سال درنظر گرفته می‌شود و این امر خلق پول می‌کند و زمانی که در کنار آن، امحاء هم نداشته باشیم، باید شاهد تورم باشیم.

این گزارش می‌افزاید: سرکوب نرخ سود علی‌الحساب بانک‌ها در شرایط تورم بالا باعث کاهش حجم سپرده‌های سرمایه‌گذاری و تضعیف انگیزه پس انداز ملی شده و در مقابل این گیرندگان تسهیلات هستند که برنده بازی رانت پولی هستند؛ هرچند در ظاهر این سیاست باعث کاهش هزینه تمام‌شده پول نزد بانک‌ها شده، اما به سبب تثبیت نرخ سود تسهیلات به میزان ۱۸درصد باعث شده تا نرخ برگشت مطالبات بانک‌ها هم مطلوب نباشد و از سوی دیگر تقاضا برای تسهیلات هم بیشتر شود که نتیجه آن خلق پول و نقدینگی است که در عمل ناترازی بانک‌ها را تشدید می‌کند؛ به‌ویژه اینکه سهم تسهیلات تکلیفی به بانک‌ها هم در حال افزایش است؛ تا جایی که مدیر عامل بانک ملی اذعان می‌کند: باید اجازه داد تا بانک‌ها به میزان منابع و در حد توان، این تسهیلات را به متقاضیان اختصاص دهند.

بیم و امید پولی

بانک مرکزی که امیدوار است بتواند روند فرایند رشد پایه پولی و نقدینگی را کنترل کند، اعلام کرده حجم پایه پولی در پایان تیرماه امسال به ۶۵۳هزار میلیارد تومان رسیده که با ضرب فراینده بالای ۱۸باعث خلق نقدینگی به میزان ۵۲۵۰هزار میلیارد تومان شده است. این گزارش نشان می‌دهد دلیل اصلی رشد پایه پولی در تیرماه امسال نسبت به تیرماه سال گذشته سهم ۱۵٫۷درصدی خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی، سهم ۱۱٫۳درصدی مطالبات بانک مرکزی از بانک‌ها و سپهه ۵٫۲درصدی خالص سایر اقلام بانک مرکزی بوده؛ درحالی‌که سهم خالص مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی منفی ۱۶درصد بوده است. البته نسبت به اسفند پارسال حجم پایه پولی به ۸٫۱درصد رشد داشته که دلیل آن رشد ۸٫۶درصدی خالص طلب بانک مرکزی از بخش دولتی و ۱درصدی طلب بانک مرکزی از بانک‌ها گزارش شده است.